

POWIAT GŁOGOWSKI

**3-LETNI POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2015-2017**

Motto:

„O godność dziecka i rodziny”

Głogów, maj2015 r.

Spis treści

WSTĘP.....	3
I. Miejsce Programu w systemie zarządzania strategicznego.....	4
1. Założenia do Programu wynikające z aktów prawa krajowego i międzynarodowego	4
2. Istota Programu w świetle założeń Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020	5
3. Akty prawne.....	5
4. Adresaci Programu.....	6
5. Zadania własne powiatu w zakresie pieczy zastępczej.....	7
II. System pieczy zastępczej w Powiecie Głogowskim.....	7
1. Rodzinna piecza zastępcza.....	8
2. Pomoc finansowa dla rodzin zastępczych.....	10
3. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	11
4. Sytuacja i potrzeby osób opuszczających pieczę zastępczą.....	12
5. Sytuacja rodzin w poszczególnych gminach wchodzących w skład Powiatu Głogowskiego	15
6. Limit zawodowych rodzin zastępczych.....	15
III. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka.....	16
IV. Analiza SWOT.....	17
V. Cel programu i harmonogram działań.....	19
VI. Źródła finansowania.....	25
VII. Ewaluacja Programu.....	25
VIII. Konsultacje społeczne	25
IX. Realizatorzy 3-letniego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej	26
X. Wykaz źródeł.....	27
XI. Wykaz wykresów i tabel.....	27

WSTĘP

Nadrzędnym dokumentem, z którego wynika realizacja wszystkich zadań z zakresu pomocy społecznej na poziomie powiatu jest Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowiąca również punkt wyjścia do opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017 w oparciu o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z preambułą Ustawy, celem nadrzędnym jest:

- dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, troska o ich harmonijny rozwój i przyszła samodzielność życiowa oraz ochrona ich praw i wolności,
- dobro rodziny, która stanowi podstawową komórkę społeczną oraz naturalne środowisko rozwoju oraz dobro wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci.

Cel ten może być osiągnięty przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji działających na rzecz rodziny i dziecka.

Ustawa w sposób kompleksowy reguluje zagadnienia pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, oraz określa konsekwencje bezskuteczności udzielanej pomocy poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Art. 180 pkt.1 przedmiotowej ustawy wskazuje na obowiązek opracowania przez powiat 3-letniego programu rozwoju pieczy zastępczej.

Określenie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej pozwoliło na wytyczenie kierunków działań, w poszczególnych latach z uwzględnieniem środków finansowych koniecznych do ich realizacji.

W Programie położono nacisk nie tylko na zadania wynikające wprost z ustawy (zapewnienie pieczy zastępczej oraz udzielanie świadczeń), ale również na działania profilaktyczne i szeroko zakrojoną współpracę pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Wykres nr 1. Organizacja systemu pomocy dziecku i rodzinie.

I. Miejsce Programu w systemie zarządzania strategicznego.

1. Założenia do Programu wynikające z aktów prawa krajowego i międzynarodowego.

Polityka społeczna wobec dziecka i rodziny jest przedmiotem zainteresowania zarówno prawa polskiego jak i międzynarodowego. Prawa dziecka i rodziny zdefiniowane i przyjęte zostały przez państwa członkowskie ONZ, w tym przez Rzeczypospolitą Polską w „Konwencji o Prawach Dziecka” w 1989r.

W preambule Konwencji zaznaczono, iż dziecko do pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychować się w środowisku rodzinnym, atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia. W art. 9 Konwencji odnosi się do dzieci, które z obiektywnych przyczyn umieszczone zostały na mocy orzeczenia sądowego w pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka, zgodnie z przyjętym dokumentem, w pieczy zastępczej musi być uzasadnione i jest ostatecznością. Dziecku i rodzicom przysługuje niepodważalne prawo do wzajemnych kontaktów, chyba że zagraża to dobrze pojętemu interesowi dziecka.

Konwencja wskazuje na odpowiedzialność rodziców lub opiekunów prawnych za opiekę i wychowanie dzieci, respektowanie ich praw do nietykalności cielesnej, prawa do swobody wypowiedzi oraz wyznania. Art. 18 ust 2 Konwencji nakłada na państwa członkowskie obowiązek wspierania rodzin w dążeniu do harmonijnego i bezpiecznego rozwoju i wychowania, oraz zobowiązuje do budowania sieci instytucjonalnego wsparcia rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Głównym założeniem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest profilaktyka oraz praca z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej działania profilaktyczne realizowane są przez instytucje gminne oraz podmioty świadczące wszechstronne usługi na rzecz rodziny i dziecka. Jednym z ważnych aspektów jest wprowadzenie stanowiska asystenta rodziny, którego zadaniem jest bezpośrednia praca z rodziną, w której sytuacja małoletniego dziecka wymaga wsparcia zewnętrznego. Ponadto dzieciom zapewniona powinna być możliwość korzystania z usług placówek wsparcia dziennego, tj. świetlic i klubów środowiskowych, ognisk wychowawczych, które organizują czas wolny, pomagają w nauce, przy stałej współpracy z rodzicami. Praca z rodziną prowadzona winna być również np. w formie poradnictwa, mediacji, terapii rodzinnej, treningu umiejętności wychowawczych i terapeutycznych dla rodziców. Ponadto w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej i co ważne funkcję rodziny wspierającej może pełnić osoba z bezpośredniego otoczenia dziecka mająca stały wgląd w sytuację rodziny.

W przypadku braku oczekiwanych pozytywnych zmian w rodzinie i wiążącej się z tym koniecznością umieszczenia dziecka poza rodziną asystent powinien nadal pracować z rodziną w kierunku zmobilizowania rodziców do podejmowania działań ukierunkowanych na umożliwienie dziecku powrotu pod ich opiekę.

Nadrzędnym aktem prawa Rzeczypospolitej Polskiej jest Konstytucja, która w art. 48 wskazuje prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniemami z

uwzględnieniem stopnia dojrzałości dziecka, a także wolności jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania. W myśl art. 72 ust. 2 Konstytucji dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych.

Za organizację pieczy zastępczej, zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej odpowiada powiat. Regulacje dotyczące opieki i wychowania dziecka poza rodziną biologiczną zawarte są w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na samorządy obowiązek budowania lokalnego systemu wsparcia w obszarze wychowania i pieczy zastępczej.

2. Istota Programu w świetle założeń Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 przyjęta Uchwałą Nr XXXVII/274/2014 Rady Powiatu Głogowskiego z dnia 14 marca 2014 r., w swoich założeniach zakłada wzmacnianie lokalnego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem w Powiecie Głogowskim w tym:

- dalszy rozwój i wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym rodzin zawodowych oraz organizowanie różnych form promujących rodzicielstwo zastępcze,
- realizacja nowatorskich projektów,
- wspieranie funkcjonowania usamodzielnianych wychowanków,
- zwiększenie usług profilaktycznych i edukacyjnych poprzez poradnictwo rodzinne (psychologiczne i prawne), usługi wspierające zadania opiekuńcze i wychowawcze rodziny, usługi socjalne, wdrażanie nowatorskich programów na rzecz pomocy rodzinom sprzyjających wzmacnianiu więzi i budowaniu postaw prospołecznych,
- podniesienie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez promowanie postaw wolnych od przemocy, edukację społeczną, współpracę służb, w tym realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy.

3. Akty prawne.

Podstawę prawną do opracowania niniejszego programu stanowi art. 180 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące akty prawne:

- Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989r.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
- Program „Polityka Rodzinna Państwa”.
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
- Ustawa o samorządzie powiatowym.
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014-2020.
- Strategia Rozwoju Powiatu Głogowskiego na lata 2010-2015.

- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Głogowskim na lata 2014 - 2020.

4. Adresaci Programu.

Adresatami Programu są dzieci pochodzące z terenu Powiatu Głogowskiego krzywdzone, zaniedbane, osierocone, które wymagają krótkotrwałego lub długotrwałego zaopiekowania i zapewnienia wychowania poza rodziną naturalną, kandydaci na rodziny zastępcze oraz kandydaci do prowadzenia rodzinnych domów dziecka, usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej oraz rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

5. Zadania własne powiatu w zakresie pieczy zastępczej.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie i Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie. Do zadań powiatu należy:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.
2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.
4. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
5. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.
6. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i rodzin pomocowych oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
7. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa.
8. Powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych.
9. Wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
10. Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku, niezbędnych badań lekarskich.
11. Prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzących rodzinny dom dziecka.
13. Finansowanie:

- a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.
14. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.
15. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193.

II. System pieczy zastępczej w Powiecie Głogowskim.

Pieczą zastępczą to pieczę sprawowaną poza rodziną biologiczną dziecka przez rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo wychowawcze w zasadzie bez określonego terminu jej zakończenia w konsekwencji ingerencji sądu w sferę władzy rodzicielskiej. Rodzina zastępcza jest wzorowaną na modelu wychowania rodzinnego formą pieczy zastępczej. Rodzice zastępczy nie sprawują nad dzieckiem władzy rodzicielskiej, a tylko wykonują bieżącą pieczę. Pozostałe obowiązki i prawa wynikające z władzy rodzicielskiej należą do rodziców biologicznych dziecka, o ile sąd opiekuńczy nie postanowił inaczej. Głównym celem pieczy zastępczej jest niwelowanie niewydolności wychowawczej rodziny lub też w przypadku braku jakiegokolwiek szansy na powrót dziecka do rodziny biologicznej na jak najszybszym uregulowaniu jego sytuacji prawnej. Stąd też umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej należy traktować jako stan przejściowy i dążyć należy do tego, aby dziecko jak najszybciej mogło powrócić do swoich rodziców naturalnych. W przypadku braku takiej możliwości niezmiernie ważnym działaniem organizatora pieczy zastępczej jest zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodków adopcyjnych celem przysposobienia przez osoby o odpowiednich predyspozycjach i możliwościach.

Pieczą zastępczą z założenia jest nastawiona na przywracanie dziecka rodzinie, jest więc opieką tymczasową. Pieczę zastępczą ma na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa oraz odpowiednich warunków rozwoju i wychowania, a w szczególności kompensacji deficytów reintegracji z rodziną pochodzenia oraz usamodzielnienie życiowe wychowanek. Nie jest to zadanie łatwe i wymaga ogromnego zaangażowania samej rodziny zastępczej, jak i wielu służb działających w zakresie opieki nad rodziną i dzieckiem. Przyjęcie dziecka do rodziny zastępczej jest sytuacją bardzo trudną zarówno dla rodziny zastępczej, jak i dla samego dziecka. Dzieci, które trafiają do pieczy zastępczej są niejednokrotnie zaniedbane wychowawczo, zdrowotnie, edukacyjnie i emocjonalnie. Dla wielu osób sprawujących rodzinne formy opieki zastępczej trudnym doświadczeniem obok codziennej pracy z dzieckiem, szkołą jest również kontakt z rodzinami powierzonych im dzieci. Wyzwania, którym muszą sprostać opiekunowie zastępczy powodują, iż często czują się oni bezsilni,

ocenić i osamotnieni, co powoduje powolne osłabianie ich motywacji, siły zapału do dalszego sprawowania codziennej opieki nad powierzonymi im dziećmi. Aby przeciwdziałać wypaleniu opiekunów zastępczych, konieczne jest stworzenie spójnego i wszechstronnego systemu wsparcia. Rodzina zastępcza, która czuje się bezpieczna i jest wszechstronnie wspierana, gwarantuje właściwe, rzetelne i efektywne sprawowanie opieki. Profesjonalne wsparcie rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej powinno być rozwiązaniem systemowym, które składa się z wielu powiązanych ze sobą elementów oraz pracy wielu instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka.

Od roku 2012 nastąpiły istotne zmiany w zakresie pieczy zastępczej, co uregulowane zostało wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z założeniami ustawy pieczę zastępczą organizuje powiat. Podstawowym zadaniem pieczy zastępczej jest zapewnienie pracy z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka - opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Aktualnie obowiązująca ustawa definiuje system pieczy zastępczej jako zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Na terenie Powiatu Głogowskiego od stycznia 2012 r. oprócz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzin w Głogowie funkcjonuje Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie będące organizatorem pieczy zastępczej. Do głównych zadań Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej należy pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, a tym samym zapewnienie dzieciom pomocy poprzez umieszczanie w pieczy zastępczej, w miarę możliwości w rodzinach zastępczych lub w ostateczności w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Pieczka zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej (rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka) oraz w formie instytucjonalnej (placówki opiekuńczo - wychowawcze).

Pomimo zaangażowania wielu instytucji i organizacji pozarządowych, nie wszystkie dzieci mają możliwość wychowywać się w swoich rodzinach biologicznych, w przypadku rażącego zaniedbania dzieci i zagrożenia ich zdrowia lub życia postanowieniem sądu zostają one umieszczone w pieczy zastępczej. Najczęstszą przyczyną umieszczenia dzieci poza rodziną jest niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodziny, przemoc, trudna sytuacja materialna i zdrowotna, a także uzależnienia rodziców.

1. Rodzinna piecza zastępcza.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od roku 2012 formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

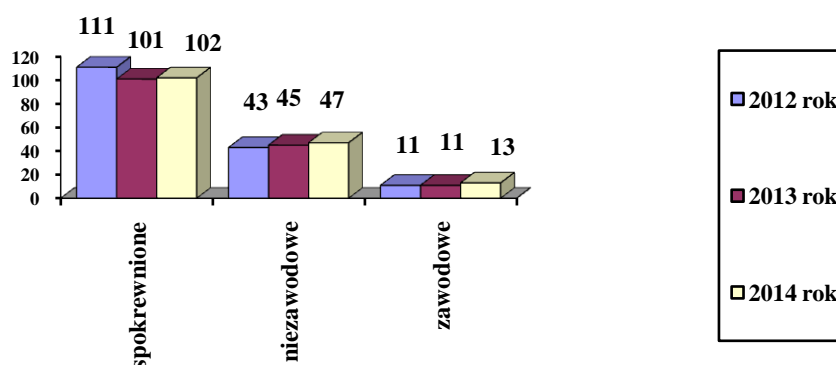
- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- 2) rodzinny dom dziecka.

W Powiecie Głogowskim, jak wynika z analizy danych liczba rodzin zastępczych oraz liczba umieszczonych w tych rodzinach dzieci charakteryzuje się tendencją wzrostową. Jednocześnie w ogólnej liczbie rodzin zastępczych niezmiennie dominują rodziny zastępcze spokrewnione najczęściej dziadkowie, co nie zawsze wpływa na zmianę sytuacji opiekuńczej i wychowawczej dziecka. Podkreślić należy, że zauważalny spadek liczby rodzin zastępczych spokrewnionych wynika z zaistniałych zmian, przekształcających część z dotychczasowych rodzin spokrewnionych oraz kwalifikujących część z nowo powstających rodzin zastępczych (w osobach wujostwa, kuzynostwa) w rodziny niezawodowe. Korzystną sytuacją jest zwiększenie w roku 2014 liczby rodzin zastępczych zawodowych, a tym samym liczby dzieci umieszczonych w tego typu rodzinach. W strukturze rodzin zastępczych, wśród rodzin spokrewnionych oraz niezawodowych dominują rodziny sprawujące opiekę nad 1 dzieckiem. Natomiast cechą charakterystyczną rodzin zastępczych zawodowych jest sprawowanie opieki nad większą ilością dzieci.

Liczba rodzin zastępczych, w szczególności zawodowych, uzależniona jest nie tylko od ilości dzieci wymagających umieszczenia poza środowiskiem rodziny naturalnej, ale również od ilości osób, którzy chcą podjąć się tej trudnej roli, stąd też Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie wraz z Powiatowym Centrum Pieczy Zastępczej prowadzi cykliczne kampanie promujące rodzicielstwo zastępcze w celu pozyskiwania nowych kandydatów do pełnienia tej roli. Kandydaci na rodzinę zastępczą po przejściu wstępnej kwalifikacji odbywają obowiązkowe szkolenie organizowane przez Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej dotyczące określenia ich predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto dla rodzin zastępczych już funkcjonujących, w tym zawodowych zarówno Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jak i Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej organizują szkolenia podnoszące ich kwalifikacje i umiejętności opiekuńczo - wychowawcze.

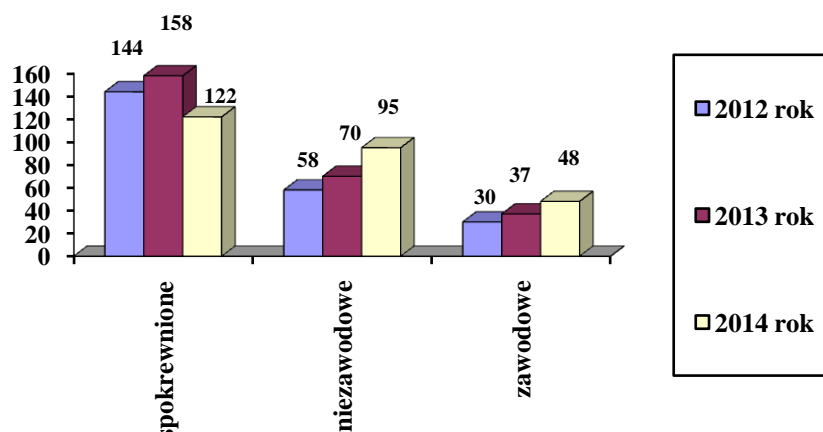
Poniższe wykresy przedstawiają liczbę rodzin zastępczych oraz liczbę umieszczonych w nich dzieci w rozgraniczeniu na typ rodziny zastępczej w latach 2012-2014.

Wykres nr 2. Liczba rodzin zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2012- 2014.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie.

Wykres nr 3. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2012- 2014.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie.

2. Pomoc finansowa dla rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie udziela rodzinom zastępczym, na ich pisemny wniosek, na podstawie wydanych decyzji administracyjnych wsparcia finansowego. Zgodnie z obowiązującą ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym przysługują świadczenia obligatoryjne, w formie comiesięcznego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w nich dziecka oraz dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka niepełnosprawnego. Ponadto rodzinom zastępczym, w indywidualnych i uzasadnionych przypadkach, przysługują świadczenia fakultatywne. Jednocześnie rodzinom zastępczym zawodowym wypłacane jest wynagrodzenie.

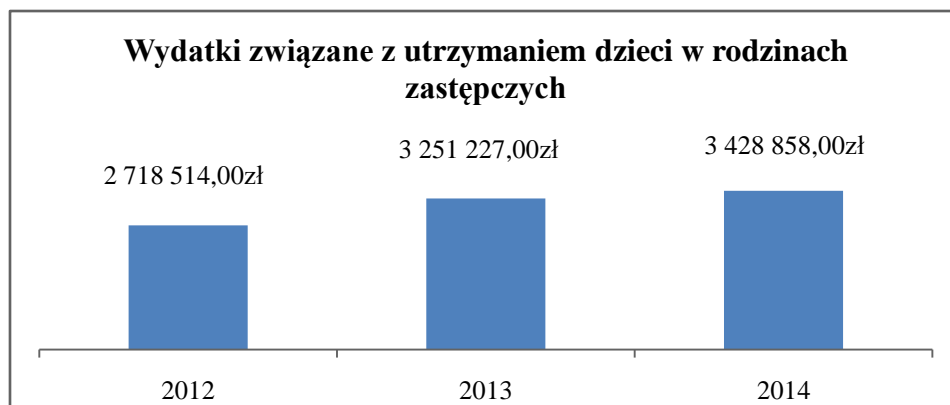
Nowością wprowadzoną wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest możliwość wspierania rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka na ich wniosek na określonych zasadach przez rodziny pomocowe. W rodzinie pomocowej może być umieszczone dziecko w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniu lub pobytem w szpitalu oraz w wyniku nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej. Kolejną nową formą wsparcia, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych, jest zatrudnianie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Podkreślić należy, że wzrost rodzin zastępczych, rozszerzenie wachlarza świadczeń im przysługujących oraz obowiązująca od września 2014 r. zmiana ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej uchylająca przepisy dotyczące pomniejszania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej o kwotę 50% dochodu dziecka wpływa na zwiększenie kosztów związanych z funkcjonowaniem rodzinnej pieczy zastępczej.

Poniższy wykres obrazuje wzrost wydatków związanych z utrzymaniem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.

Wykres nr 4. Wydatki związane z utrzymaniem dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2012-2014.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

Jak wynika z powyższego wykresu wydatki związane z utrzymaniem dzieci w rodzinach zastępczych znacząco wzrosły. W porównaniu do roku 2012, w roku 2014 o kwotę ponad 710.344,00zł. Na wzrost wpłynęła większa ilość dzieci w rodzinach zastępczych, większa liczba rodzin zastępczych zawodowych oraz świadczenia udzielane rodzinom zawodowym.

3. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Założenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzają wiele zmian, które wpłynąć mają na znaczne ograniczenie roli placówek opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rozwoju form rodzinnych pieczy zastępczej. Proces ten jest jednak długotrwały i utrudniony choćby z powodu zbyt małej ilości kandydatów o odpowiedniej motywacji i predyspozycjach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki ze strony rodziców, po wyczerpaniu możliwości znalezienia rodziny zastępczej, umieszczane jest w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Zgodnie z założeniami ustawy pobyt w placówce winien mieć charakter okresowy, do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, przysposobienia lub umieszczenia w rodzinie zastępczej.

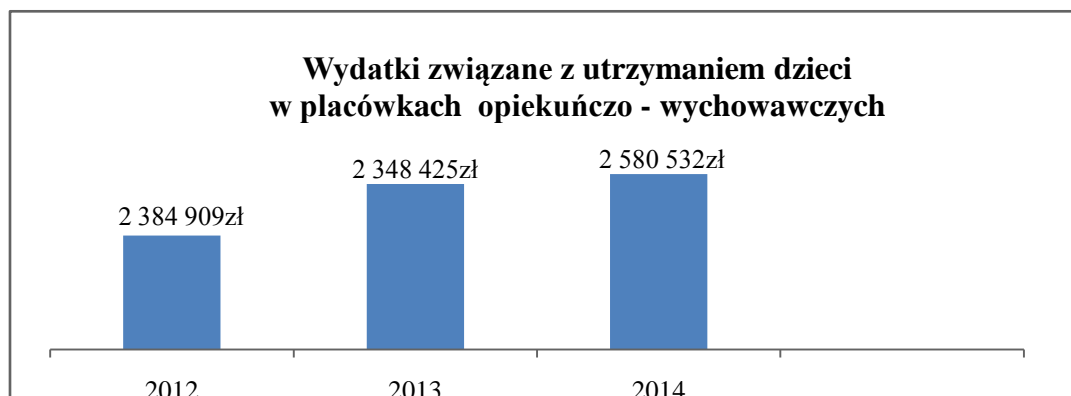
Konieczność zapewnienia pieczy zastępczej dużej ilości dzieci i młodzieży oraz brak wystarczającej ilości rodzin zastępczych w porównaniu z występującymi potrzebami spowodowała potrzebę rozbudowy sieci placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Głogowskiego. Zaistniała sytuacja wiąże się ze wzrostem kosztów związanych z zapewnieniem niezbędnej ilości miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Jednocześnie zgodnie z zapisami ustawy, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych może przebywać nie więcej niż 30 wychowanków, natomiast od dnia 01 stycznia 2021 r. liczba wychowanków nie będzie mogła przekroczyć 14. W nowopowstałych placówkach zasada 14 dzieci już obowiązuje. W Powiecie Głogowskim podejmowane są działania ukierunkowane na etapowe wprowadzanie w miarę możliwości standardów przewidzianych do spełnienia w roku 2021. Jak wynika z analizy danych umieszczonych w poniższej tabeli liczba wychowanków w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych jest stała i występują kolejne potrzeby w zakresie umieszczania dzieci.

Tabela nr 1. Liczba dzieci w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2012 - 2014.

Placówka	Liczba wychowanków stan na dzień 31.12.2012 r.	Liczba wychowanków stan na dzień 31 grudnia 2013 r.	Liczba wychowanków stan na dzień 31 grudnia 2014 r.
Dom Dziecka „Pod Lipami” w Głogowie, ul. Lipowa	30	30	33
Dom Dziecka w Głogowie, ul. Orbitalna	8	8	8
Dom Dziecka w Głogowie, ul. Gen. St. Maczka	---	---	14
Dom Dziecka w Kotli, ul. Głogowska	11	11	10

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

Wykresnr 5. Wydatki związane z utrzymaniem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczychw latach 2012-2014.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

Powyższy wykres obrazuje znaczący wzrost wydatków związanych z utrzymaniem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2012 - 2014. Zauważa się wzrost wydatków w wysokości 195.623 zł w roku 2014 w porównaniu do roku 2012.

4. Sytuacja i potrzeby osób opuszczających pieczę zastępczą.

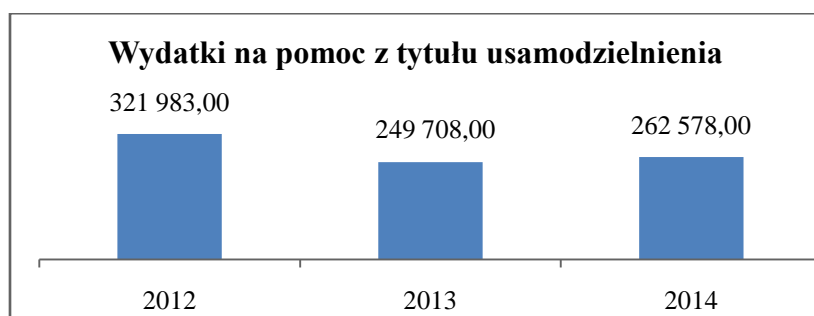
Według stanu na dzień 31 marca 2015 r. wsparciem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie objętych jest 66 dorosłych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej (w tym 47 osób nadal pozostających w rodzinach zastępczych) oraz 21 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych (w tym 3 pozostających w placówkach po osiągnięciu pełnoletności). Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie udziela usamodzielnianym wychowankom pomocy w formie finansowej poprzez udzielanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie. Jednakże równie istotne znaczenie we wspieraniu procesu usamodzielnienia ma pomoc udzielana w formie pozafinansowej poprzez umożliwienie usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej okresowego pobytu w Mieszkaniu Chronionym. Pobyt w Mieszkaniu Chronionym przysługuje wychowankom podlegającym procedurze usamodzielnienia, kontynuującym

naukę, w wieku od 18 do 25 lat. W trakcie przebywania w Mieszkanii Chronionym osoby usamodzielniane podejmują działania ukierunkowane na pozyskanie mieszkania we własnym zakresie lub z zasobów gminy. Na wniosek osób usamodzielnianych sporządzane są pisma popierające w sprawach zasadności przydziału mieszkań. Ponadto Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej udziela usamodzielnianym wychowankom wsparcia psychologiczno - pedagogicznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie udziela również pomocy pozafinansowej dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w ramach realizowanego projektu systemowego z funduszy unijnych - Europejskiego Funduszu Społecznego - „AKTYWNI ŻYCIOWO, AKTYWNI ZAWODOWO”, który realizowany jest od 2008 roku. W ramach projektu usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej zostają objęci kompleksowymi działaniami realizowanymi dzięki wykorzystaniu instrumentów aktywnej integracji. Celem projektu jest przygotowanie osób usamodzielnianych do wejścia na rynek pracy, zwiększenie szans na rynku pracy poprzez ukończenie przez uczestników szkoleń i kursów zawodowych oraz wzrost poziomu świadomości na temat praw pracowniczych, zdobycie umiejętności społecznych i interpersonalnych, zwiększenie poziomu samooceny i poczucia własnej wartości.

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą również liczyć na pomoc ze strony organizacji pozarządowych, z którymi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie długofalowo współpracuje zarówno na płaszczyźnie wspierania finansowego, jak i niefinansowego. Powiat Głogowski zlecił realizację zadań zakresu pomocy społecznej Stowarzyszeniu na Rzecz Integracji i Usamodzielnienia „Dom w Głogowie” dotyczące opiekuna usamodzielnianych wychowanków w mieszkaniu integracyjno - chronionym zapewniającym okresowe miejsce pobytu pełnoletnim wychowankom. Należy podkreślić, że koniecznym jest stałe poszukiwanie partnerów do działań w ramach projektów realizowanych dla osób usamodzielnianych oraz motywowanie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej do udziału w adresowanych do nich przedsięwzięciach. Poniższy wykres ilustruje wydatki ponoszone przez Powiat Głogowski dla usamodzielnianych wychowanków.

Wykres nr 6. Wydatki dla usamodzielnianych wychowanków w latach 2012 - 2014.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

5. Sytuacja rodzin w poszczególnych gminach wchodzących w skład Powiatu Głogowskiego.

Na potrzeby niniejszego opracowania wystąpiliśmy o dane dotyczące rodzin borykających się z problemami opiekuńczo - wychowawczymi do instytucji działających na

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

rzecz rodziny i dziecka. Dane te są niezbędne do określenia limitu rodzin zastępczych zawodowych na lata 2015 - 2017. Uzyskane dane pozwalają na określenie zagrożeń w środowiskach rodzin biologicznych. Jak wynika z analizy danych ujętych w Tabeli nr 2. najczęściej rodzin, w których występują okresowe trudności opiekuńczo-wychowawcze występuje w Gminie Żukowice, a dotyczy to 25 dzieci. Miejskie Centrum Wspierania Rodziny oraz Gmina Wiejska Głogów nie wykazała żadnych rodzin w tym zakresie. Natomiast jednostki wskazały dużą ilość rodzin, w których nasilone są trudności opiekuńczo - wychowawcze. Na terenie miasta dotyczy to 38 rodzin, w których zamieszkuje 90 dzieci. W zakresie wskazania informacji na temat rodzin naturalnych w stosunku, do których zostało wszczęte postępowanie w przedmiocie pozbawienia lub ograniczenia władzy rodzicielskiej, w tym liczba dzieci w tych rodzinach jedynie Gmina Żukowice wskazała jedną sytuację odniesienia do 2 dzieci. Jednocześnie wszystkie jednostki wykazały rodziny z ograniczoną władzą rodzicielską objęte nadzorem kuratora, w tym liczbę dzieci w tych rodzinach. Trzy jednostki wskazały rodziny z dzieckiem w pieczy zastępczej rokujące na powrót dziecka do rodziny naturalnej, natomiast cztery jednostki nie stwierdziły takiej możliwości.

Analiza przedstawionych danych w Tabeli nr 2. wskazuje, że w Powiecie Głogowskim ogółem w 22 rodzinach występują okresowe trudności opiekuńczo - wychowawcze, w których jest 60 dzieci. Natomiast stwierdzono wysoki wskaźnik rodzin, w których nasilone są trudności opiekuńczo - wychowawcze. Dotyczy to 66 rodzin, które pod opieką mają 151 dzieci. Jest to liczba rodzin, która wskazuje na prawdopodobieństwo w przyszłości umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, jeśli nie zostaną objęte wsparciem lub wsparcie to nie przyniesie oczekiwanych efektów. Znaczna jest również liczba rodzin z ograniczoną władzą rodzicielską objęte nadzorem kuratora. Ogółem na terenie Powiatu Głogowskiego dotyczy to 67 rodzin, w których jest 170 dzieci. Rodziny te wymagają wsparcia w postaci asystenta oraz innych form adekwatnie do występujących potrzeb w celu zapobiegania umieszczenia dzieci poza rodziną.

Tabela nr 2. Sytuacja rodzin w poszczególnych gminach wchodzących w skład Powiatu Głogowskiego według stanu na dzień 05.05.2015r.

Gmina	Rodziny, w których występują okresowe trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym liczba dzieci w tych rodzinach		Rodziny, w których nasilone są trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym liczba dzieci w tych rodzinach		Rodziny naturalne w stosunku, do których zostało wszczęte postępowanie w przedmiocie pozbawienia lub ograniczenia władzy rodzicielskiej, w tym liczba dzieci w tych rodzinach		Rodziny z ograniczoną władzą rodzicielską objęte nadzorem kuratora, w tym liczba dzieci w tych rodzinach		Rodziny z dzieckiem w pieczy zastępczej rokujące na powrót dziecka do rodziny naturalnej	Rodziny z dzieckiem w pieczy zastępczej, w których nie stwierdzono możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Miasto Głogów	0	0	38	90	0	0	21	59	0	0
Gmina Głogów	0	0	9	18	2	5	7	24	0	0
Gmina Jerzmanowa	5	13	8	19	0	0	4	12	0	5
Gmina Kotla	3	14	1	3	0	0	14	33	2	5
Gmina Pęcław	5	8	0	0	0	0	11	21	1	3
Gmina Żukowice	9	25	10	21	1	2	10	21	2	4
Ogółem	22	60	66	151	3	7	67	170	5	17

Źródło: Dane z Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny.

6. Limit zawodowych rodzin zastępczych.

Zgodnie z art. 180 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obligującym do określania limitu tworzenia rodzin zastępczych zawodowych Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie, po konsultacji z innymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny założyło potrzebę zwiększania liczby rodzin zastępczych zawodowych o 3 rodziny. Limit rodzin zastępczych zawodowych określono w oparciu o rozeznane potrzeby i dotychczasowe doświadczenia w odniesieniu do możliwości pozyskiwania kandydatów gotowych do pełnienia funkcji tego typu rodziny zastępczej oraz liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

Tabela nr 3. Limit rodzin zastępczych zawodowych.

	2014 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	13	16	19	22
Liczba utworzonych rodzin zastępczych zawodowych	2	3	3	3

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie.

III. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie oraz Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej aktywnie współdziałają z instytucjami i organizacjami w zakresie wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej. Partnerami w realizacji ustawowych zadań są:

- ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Głogowskiego,
- Sąd Rejonowy w Głogowie -III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- placówki oświatowe,
- Policja,
- służba zdrowia,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- lokalne samorządy,
- organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka i rodziny,
- inne instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny,
- lokalne media.

Podkreślić należy, iż istnieje konieczność dalszego zacieśniania współpracy i wypracowywania standardów mających wpływ na dalszą skuteczną pomoc dzieciom i ich rodzinom. Działania te wymagają wspólnych rozwiązań m.in. Sądu, ośrodków pomocy społecznej, Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie, innych instytucji i organizacji, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie oraz Powiatowego Centrum Pieczy zastępczej w Głogowie, w dążeniu do jednolitego postrzegania rodziny i jej problemów oraz integracji działań.

Jest to szczególnie ważne ze względu na zauważalny od momentu wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wzrost liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. W związku z powyższym konieczne jest podejmowanie działań przez gminy na rzecz pracy z rodziną zmierzających do utrzymania dziecka w rodzinie naturalnej. Jednocześnie niezbędnym jest nieustanne podejmowanie przez powiat działań ukierunkowanych na wzrost liczby rodzinnych form pieczy zastępczej, uznawanych za najbardziej przyjazne dziecku.

Wspólne działania pozwolą na pozytywne budowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego, co wpłynie na pozyskiwanie kolejnych kandydatów do pełnienia roli rodziców zastępczych oraz umożliwi dobór najwłaściwszego środowiska zastępczego bez obciążania już istniejących środowisk zastępczych.

IV. ANALIZA SWOT

Według definicji Analiza SWOT identyfikuje oraz ocenia mocne i słabe strony społeczności oraz przyszłe szanse i zagrożenia wynikające z wpływu otoczenia i zmian w nim zachodzących. Analiza SWOT przeprowadzona została z udziałem przedstawicieli zarówno rodzin zastępczych zawodowych, instytucji, jak i organizacji pozarządowych, co pozwoliła na bardzo wnikliwe interdyscyplinarne podejście do analizowanych problemów. W wyniku dyskusji i wymiany doświadczeń podczas spotkań z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny dotyczących opracowania Programu zaproponowano i wyodrębniono 9 mocnych stron, 9 słabych stron, 12 szans tkwiących w otoczeniu i 8 zagrożeń, które prezentujemy na kolejnych stronach.

Analiza SWOT pozwoliła na wytyczenie celu głównego oraz 6 celów operacyjnych, które prezentujemy w Harmonogramie działań na stronach od 19 - 24 niniejszego Programu.

MOCNE STRONY

1.	Wysoko wyspecjalizowana kadra pomocy społecznej.
2.	Duża ilość i wysoki standard rodzin zastępczych zawodowych.
3.	Świadczenia obowiązkowe i fakultatywne według potrzeb rodzin zastępczych.
4.	Cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze.
5.	Szkolenia dla rodzin zastępczych podnoszących kwalifikacje.
6.	Ścisła współpraca instytucji działających na rzecz pieczy zastępczej.
7.	Wsparcie pełnoletnich wychowanków w procesie usamodzielnienia poprzez udział w projektach unijnych.
8.	Bezpłatna oferta poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego na terenie miasta.
9.	Podjęcie działań promujących rolę rodzinnej pieczy zastępczej.

SŁABE STRONY

1.	Zbyt mała liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
2.	Duża liczba dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych.
3.	Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, postępująca degradacja wartości rodziny.
4.	Zbyt mała liczba asystentów w stosunku do występujących potrzeb.
5.	Zbyt mała liczba rodzin zastępczych objętych opieką koordynatora.
6.	Brak systemu wspierania usamodzielnianych w zakresie propozycji zatrudnienia.
7.	Uwrażliwienie rodzin zastępczych i opiekunów na sprawy dziedziczenia czy praw po rodzicach.
8.	Brak współpracy rodziców biologicznych w zakresie powrotu dziecka do rodziny.
9.	Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.

SZANSE

tkwiące w otoczeniu (obecne, potencjalne)

1.	Konieczność rozszerzania i wprowadzania rozwiązań systemowych dotyczących zatrudniania rodzin wspierających.
2.	Stworzenie szkoły dla rodziców, w tym biologicznych.
3.	Dostępność do bezpłatnego poradnictwa w obszarach wiejskich.
4.	Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
5.	Realizacja nowatorskich projektów dla usamodzielnianych wychowanków.
6.	Przygotowanie kompendium wiedzy o prawach dziecka do dziedziczenia i majątku.
7.	Konieczność permanentnego szkolenia asystentów rodziny.
8.	Konieczność wypracowania zasad współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami.
9.	Uwrażliwienie instytucji oświatowych na rolę i zadania rodzin zastępczych zawodowych, jak i placówek opiekuńczo - wychowawczych.
10.	Wprowadzenie asystentów i koordynatorów do rodzin wymagających wsparcia.
11.	Wspólne podejmowanie działań przez instytucje i organizacje pozarządowe..
12.	Utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego lub utworzenie takich miejsc w istniejących placówkach.

ZAGROŻENIA

tkwiące w otoczeniu (obecne, potencjalne)

1.	Ograniczone środki finansowe w gminach.
2.	Niewłaściwy dobór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
3.	Przedstawianie w złym świetle rodzin zastępczych przez media.
4.	Przewlekłe działania z uregulowaniem sytuacji prawnej dziecka.
5.	Bezdomność wśród usamodzielnianych wychowanków.
6.	Nowe problemy związane z opieką nad dzieckiem, w tym w pieczy zastępczej.
7.	Brak zrozumienia swojej roli przez rodziców biologicznych i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo - wychowawczych.
8.	Brak jednolitego spójnego systemu współpracy z rodzinami zastępczymi zawodowymi.

V. CEL PROGRAMU I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ.

CEL GŁÓWNY

WZMACNIANIE LOKALNEGO SYSTEMU OPIEKI NAD RODZINĄ I DZIECKIEM W POWIECIE GŁOGOWSKIM.

CEL OPERACYJNY

1. Wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przeciwdziałanie dysfunkcyjności rodzin biologicznych

Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Terminy realizacji
1.1. Działania profilaktyczne zapobiegające zagrożeniom prawidłowego rozwoju dziecka i funkcjonowania rodziny	- Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie - Ośrodki pomocy społecznej - Kuratorzy - Jednostki oświatowe - Organizacje pozarządowe - Lokalne instytucje	- ilość osób objętych działaniami profilaktycznymi - liczba placówek funkcjonujących i udzielających wsparcia	- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom przez rodziców biologicznych dzięki ich interdyscyplinarnemu wsparciu	2015 2016 2017
1.2. Zapewnienie rodzinom i dzieciom wielowymiarowego i zintegrowanego systemu wsparcia, szczególnie w sytuacjach kryzysu i w obliczu trudności życiowych	- Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie - Ośrodki pomocy społecznej - Kuratorzy - Jednostki oświatowe - Organizacje pozarządowe - Lokalne instytucje	- liczba osób objętych wsparciem w sytuacji kryzysu, trudności - liczba placówek funkcjonujących i udzielających wsparcia	- przezwyciężanie kryzysów i trudności przez rodziny przy wsparciu instytucji	2015 2016 2017
1.3. Prowadzenie różnorodnych zajęć dla rodziców w tym zajęć w ramach „Szkoły dla rodziców”	- Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie - Lokalne instytucje i organizacje	- liczba uczestników - liczba szkoleń - liczba inicjatyw	- zmiana postaw rodzicielskich w kierunku wartości pożądanых wychowawczo - umacnianie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu	2015 2016 2017

CEL OPERACYJNY

2. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym rodzin zawodowych oraz organizowanie różnych form promujących rodzicielstwo zastępcze

Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Terminy realizacji
2.1. Promowanie idei rodzinnych form pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie - Starostwo Powiatowe w Głogowie - Placówki opiekuńczo-wychowawcze <ul style="list-style-type: none"> - Rodziny zastępcze - Ośrodki pomocy społecznej - Jednostki oświatowe - Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych inicjatyw - liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych, konferencji - liczba publikacji prasowych, internetowych - liczba wydanych ulotek i informatorów 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości społeczeństwa w sprawie rodzinnej pieczy zastępczej - zwiększenie liczby kandydatów na rodziny zastępcze - pozytywna zmiana wizerunku rodzin zastępczych 	<p>2015 2016 2017</p>
2.2. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez akcje promujące ideę rodzicielstwa zastępczego	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych - liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zawodowych i niezawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym możliwości pobytu w środowisku rodziny biologicznej 	<p>2015 2016 2017</p>
2.3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych szkoleń - liczba przeszkolonych kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe - liczba rodzin otrzymujących świadectwo kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> - przeszkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej 	<p>2015 2016 2017</p>

CEL OPERACYJNY

3. Wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej

Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Terminy realizacji
3.1. Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących rodzin zastępczych	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie - Organizacje pozarządowe	- liczba szkoleń - liczba uczestników	- podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących rodzin zastępczych - wzrost wiedzy w obszarze pomocy dziecku	2015 2016 2017
3.2. Udzielanie wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą (pomoc psychologiczna, pedagogiczna, prawna)	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie - Organizacje pozarządowe	- liczba udzielonych porad i konsultacji, w tym liczba konsultacji w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej	- poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych - wzrost liczby rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa	2015 2016 2017
3.3. Objęcie rodzin zastępczych opieką i wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	- Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie	- liczba zatrudnionych koordynatorów - liczba rodzin objętych opieką i wsparciem	- współpraca rodziców zastępczych z koordynatorami	2015 2016 2017
3.4. Finansowanie świadczeń, dodatków, dofinansowań i pozostałych form, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wynagrodzeń dla zawodowych rodzin zastępczych	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Starostwo Powiatowe w Głogowie	- liczba udzielonych świadczeń finansowych o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym - kwoty udzielanych świadczeń	- poprawa funkcjonowania oraz jakości życia rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci	2015 2016 2017
3.5. Organizowanie imprez, spotkań integracyjnych, zajęć rozwijających zainteresowania wychowanków pieczy zastępczej oraz pomoc w nauce i organizacji czasu wolnego	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie - Starostwo Powiatowe w Głogowie - Organizacje pozarządowe - Instytucje oświatowe	- liczba spotkań, imprez - liczba wychowanków uczestniczących w spotkaniach, imprezach - liczba zajęć wyrównawczych	- rozwój zainteresowań - integracja dzieci przebywających w rodzinach zastępczych - wyrównywanie szans z dziećmi przebywającymi w rodzinach biologicznych	2015 2016 2017

CEL OPERACYJNY

4. Zapewnienie instytucjonalnej pieczy zastępczej w ramach działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych

Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Terminy realizacji
4.1. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych	- Powiatowe Centrum Administracyjne - Powiat Głogowski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych świadczących usługi na poziomie obowiązującego standardu	- dostosowanie instytucjonalnych form pieczy zastępczej do przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym prowadzenie placówek typu socjalizacyjnego zapewniających 14 miejsc	2015 2016 2017
4.2. Poszerzanie współpracy z instytucjami, organizacjami oraz praca z rodzicami biologicznymi w celu zminimalizowania okresu pobytu dziecka oraz liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	- Powiatowe Centrum Administracyjne - Ośrodki Pomocy Społecznej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej - Miejskie Centrum Wspierania Rodziny - Sąd - Kuratorzy Sądowi - Instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny i dziecka	- liczba dzieci powracających pod opiekę rodziców biologicznych - liczba dzieci przeniesionych do rodzinnych form pieczy zastępczej	- zminimalizowanie okresu pobytu dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej - zmniejszenie liczby dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2015 2016 2017
4.3. Szkolenia kadr w zakresie wprowadzania nowoczesnych, specjalistycznych i dostosowanych do zachodzących zmian form pracy z dzieckiem i rodziną	- Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej - Powiatowe Centrum Administracyjne - Organizacje pozarządowe	- liczba przeprowadzonych szkoleń - liczba uczestników szkoleń	- podniesienie poziomu wiedzy w zakresie form pracy z dzieckiem i rodziną	2015 2016 2017

CEL OPERACYJNY

5. Umożliwienie powrotu dziecka z pieczy zastępczej do środowiska naturalnego

Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Terminy realizacji
5.1. Współpraca i koordynacja lokalnych instytucji i służb na rzecz aktywizacji rodziny naturalnej w celu poprawy ich sytuacji życiowej i zmiany stylu życia	- Miejskie Centrum Wspierania Rodziny - Ośrodki Pomocy Społecznej - Powiatowe Centrum Administracyjne - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej - Sąd - Kuratorzy Sądowi - Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny i dziecka	- liczba rodzin, u których nastąpiła poprawa funkcjonowania	- poprawa funkcjonowania rodzin naturalnych	2015 2016 2017
5.2. Konstruowanie i wdrażanie w porozumieniu z asystentami rodziny indywidualnych programów pracy z rodziną	- Miejskie Centrum Wspierania Rodziny - Ośrodki Pomocy Społecznej - Powiatowe Centrum Administracyjne - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej - Kuratorzy Sądowi - Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny i dziecka	- liczba opracowanych i realizowanych planów pracy z rodziną	- poprawa relacji pomiędzy rodzinami zastępczymi, rodzinami biologicznymi oraz dziećmi	2015 2016 2017
5.3. Powrót dzieci do rodziny biologicznej	- Miejskie Centrum Wspierania Rodziny - Ośrodki Pomocy Społecznej - Powiatowe Centrum Administracyjne - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej - Kuratorzy Sądowi - Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny i dziecka	- liczba dzieci powracających pod opiekę rodziców biologicznych	- zmniejszenie liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej	2015 2016 2017

CEL OPERACYJNY

6. Wspieranie funkcjonowania usamodzielnianych wychowanków

Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Terminy realizacji
6.1. Przygotowanie wychowanków do procesu usamodzielnienia	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie - Placówki opiekuńczo-wychowawcze - Rodziny zastępcze - Jednostki oświatowe - Organizacje pozarządowe	- ilość osób przygotowanych do procesu usamodzielnienia - ilość zatwierdzonych indywidualnych programów usamodzielnienia	- samodzielne funkcjonowanie usamodzielnianych wychowanków w społeczeństwie	2015 2016 2017
6.2. Wsparcie finansowe i rzeczowe: - pomoc na kontynuowanie nauki - pomoc rzeczowa - pomoc na usamodzielnienie	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie	- liczba osób korzystających ze świadczeń - liczba udzielonych świadczeń	- zabezpieczenie potrzeb osób korzystających ze świadczeń	2015 2016 2017
6.3 Tworzenie miejsc okresowego pobytu dla osób opuszczających pieczę zastępczą	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Stowarzyszenie na Rzecz Integracji i Usamodzielniania „Dom w Głogowie” - Organizacje pozarządowe	- liczba utworzonych miejsc - liczba osób korzystających - kwoty udzielanych świadczeń	- zapewnienie okresowego miejsca zamieszkania	2015 2016 2017
6.4 Pomoc w uzyskaniu mieszkania z zasobów miasta/gminy	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Stowarzyszenie na Rzecz Integracji i Usamodzielniania „Dom w Głogowie”	- liczba przydzielonych mieszkań	- zapewnienie miejsca zamieszkania	2015 2016 2017
6.5 Wdrażanie i realizacja projektów w ramach środków unijnych na rzecz osób usamodzielnianych	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Organizacje pozarządowe	- liczba uczestników projektu	- poprawa funkcjonowania usamodzielnianych wychowanków	2015 2016 2017

VI. Źródła finansowania.

Środki na działania wynikające z założeń niniejszego Programu będą pochodziły z następujących źródeł finansowania:

- budżetu Powiatu Głogowskiego (środki własne),
- z budżetu innych powiatów, zgodnie z art. 191 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (porozumienia),
- budżetu samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej przez właściwe gminy),
- środki pozyskane z źródeł zewnętrznych, w tym z funduszy europejskich,
- budżetu państwa (programy i konkursy ministerialne),
- odpłatności rodziców biologicznych.

VII. Ewaluacja Programu.

Przedmiotem ewaluacji 3 - letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 - 2017 w Powiecie Głogowskim będzie skuteczność podejmowanych działań. Ocena dokonywana będzie w oparciu o analizę i wnioski z zebranych danych własnych oraz danych pozyskanych od współpracujących instytucji pomocowych. Dane pozwolą na ocenę wartości Programu oraz w dalszym jego planowaniu i realizacji. Analiza umożliwi sprawdzenie skuteczności i efektywności przyjętych założeń.

Program stanowi dokument otwarty i elastyczny, dlatego też może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, bieżących potrzeb, środków finansowych oraz zmian w przepisach prawnych.

VIII. Konsultacje społeczne.

Projekt 3 - letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 - 2017 w Powiecie Głogowskim przedstawiono szerokiemu gronu odbiorców, co pozwoliło na zbudowanie wzajemnego zaufania i zrozumienia przy realizacji działań wynikających z Programu. Zachowana została zasada partnerstwa, która wyraża się w przyznaniu równego prawa do wyrażenia głosu i zaprezentowania opinii dotyczących celów i działań określonych w projekcie Programu. Naszym celem było zebranie możliwie szerokiego i reprezentatywnego spektrum opinii na temat Projektu.

Projekt Programu został zamieszczony na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie www.pcpr.glogow.pl, gdzie w formie formularza każdy zainteresowany podmiot miał możliwość wyrazić swoją opinię lub propozycję zmian. Projekt Programu był również dostępny do zapoznania się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie w celu ewentualnego złożenia wniosków. Przyjęliśmy również możliwość składania uwag drogą elektroniczną na adres internetowy pcpr_glogow@op.pl

Konsultacje 3 - letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 - 2017 w Powiecie Głogowskim trwały do dnia 11 maja 2015r. W ustalonym terminie nie wniesiono żadnych uwag.

IX. Realizatorzy Programu.

Oto wykaz podmiotów działających w zakresie pomocy społecznej na terenie Powiatu Głogowskiego, które w różnej formie i na różnym etapie uczestniczyły w tworzeniu 3 - letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie
2. Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach
8. Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie
9. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie
10. Sąd Rejonowy w Głogowie - Wydział III Rodzinny i Nieletnich
11. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
12. Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „SZANSA”
13. Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Usamodzielniania „Dom w Głogowie”
14. Powiatowe Centrum Administracyjne
15. Zawodowe rodziny zastępcze.

Z prawdziwą przyjemnością pragniemy podziękować wymienionym powyżej instytucjom i organizacjom pozarządowym za współtworzenie 3 - letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej i współpracę przy zebraniu danych niezbędnych do jego opracowania. Ponadto dziękujemy za udział w konsultacjach społecznych i zabranie głosu. Liczymy, że realizacja Programu przyniesie oczekiwane efekty, co będzie naszym wspólnym celem w myśl przesłania „**O godność dziecka i rodziny**”.

Krystyna Piasecka - Olejniczak
Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Głogowie

X. Wykaz źródeł.

1. Dane udostępnione z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.
2. Dane udostępnione z Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie.
3. Dane udostępnione z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogowie.
4. Dane udostępnione z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jerzmanowej.
5. Dane udostępnione z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli.
6. Dane udostępnione z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pęcławiu.
7. Dane udostępnione z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żukowicach.
8. Dane udostępnione z Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie.

XI. Wykaz wykresów i tabel.

Wykres nr 1. Organizacja systemu pomocy dziecku i rodzinie.....	3
Wykres nr 2. Liczba rodzin zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2012 - 2014.....	9
Wykres nr 3. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2012 -2014.....	10
Wykres nr 4. Wydatki związane z utrzymaniem dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2012-2014.....	11
Tabela nr 1. Liczba dzieci w poszczególnych placówkach opiekuńczo - wychowawczych	12
Wykres nr 5. Wydatki związane z utrzymaniem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2012-2014.....	12
Wykres nr 6. Wydatki dla usamodzielnianych wychowanków w latach 2012 - 2014..	13
Tabela nr 3. Sytuacja rodzin w poszczególnych gminach wchodzących w skład Powiatu Głogowskiego.....	15
Tabela nr 2. Limit rodzin zastępczych zawodowych.....	16